Noordenveld bouwt door

Samen sterk met 26 levendige dorpen

Coalitieakkoord Gemeente Noordenveld 2026-2030

GEMEENTE NOORDENVELD

Inhoud

- Vooraf
- De inwoner en ondernemer op één
- Financiën en investeringen
- Woningbouw
- Sociaal Domein
- Lokale economie en leefbaarheid
- Aanpak wateropgave en verduurzaming
- Ten slotte

Bijlage 1 portefeuilleverdeling

Voor u ligt het coalitieakkoord '*Noordenveld bouwt door*' van de gemeente Noordenveld. Hiermee leggen we de basis voor het bestuur van Noordenveld voor de periode 2026-2030.

Het lijkt een open deur, maar als coalitie denken we dat alleen door goede samenwerking we Noordenveld nog mooier en beter kunnen maken. Alleen samen kunnen we doorbouwen aan een Noordenveld voor iedereen. Alleen samen kunnen we oplossingen vinden voor de grote uitdagingen van de komende jaren.

De afgelopen jaren zijn veel mooie resultaten geboekt en hebben we nieuwe projecten in de grondverf gezet. De komende periode willen we deze ingezette koers voortzetten. Het gaat dan bijvoorbeeld om het bouwen van woningen en scholen, het verduurzamen van woonwijken, het herinrichten van dorpscentra en sportaccommodaties, maar ook om het beter bedienen van inwoners en bedrijven.

Het akkoord is opgesteld door Gemeentebelangen Noordenveld, PRO en VVD. Deze partijen werken de komende vier jaar samen in een coalitie. Zij zoeken daarbij de samenwerking en verbinding met de andere partijen in de gemeenteraad van Noordenveld.

En natuurlijk worden ook inwoners, ondernemers en organisaties van Noordenveld nauw betrokken bij het beleid en de uitvoering ervan. Ook willen we de stem van jongeren en andere groepen die we vaak minder horen, steviger laten doorklinken.

Hoofdlijnen
Er is bewust gekozen voor een akkoord op hoofdlijnen. Een beperkt aantal opgaven is in dit akkoord vastgelegd. Wat moet gebeuren en, voor zover nu te overzien, op welke manier. Voor het overige laten we zaken zoveel mogelijk open. Dit biedt flexibiliteit om in te spelen op veranderende omstandigheden en ruimte voor de gemeenteraad én voor de samenleving om (bij) te sturen. Een akkoord op hoofdlijnen betekent ook dat niet alle onderwerpen erin staan. Dat wil zeker niet zeggen dat deze onderwerpen niet belangrijk zijn, of dat we er niet mee aan de slag

Onzekerheid
Dit coalitieakkoord is wederom opgesteld in een onzekere periode. De verontrustende situatie in het Midden-Oosten en de voortdurende oorlog in Oekraïne hebben rechtstreeks gevolgen voor de inwoners en ondernemers in Noordenveld. En ook voor de gemeentelijke organisatie zelf blijft het een onzekere tijd. De afgelopen jaren zijn we geconfronteerd met structureel te lage en onzekere financiering vanuit de rijksoverheid om onze wettelijke taken uit te voeren. Ook de komende jaren blijft deze financiering onzeker.

Deze omstandigheden maken dat we in dit coalitieakkoord voorzichtig zijn met het introduceren van nieuwe plannen en projecten. De komende tijd zal vooral in het teken staan van het verder tot uitvoering brengen van plannen die de afgelopen jaren in gang zijn gezet.

> Goede participatie is essentieel om te komen tot gedragen projecten en plannen

De inwoner en ondernemer op één

De dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers staat voorop. De gemeente is er voor hen. Processen moeten transparant en klantgericht zijn. Mensen weten waar ze moeten zijn en hebben één aanspreekpunt. De gemeente denkt mee met inwoners en ondernemers die met een plan bij de gemeente komen en wat er van de gemeente verwacht kan worden.

Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden worden tijdig en op een adequate manier betrokken. Zij kunnen op een laagdrempelige en toegankelijke manier reageren op plannen, meedenken óf met hun eigen ideeën naar de gemeente stappen. Een voorbeeld hiervan kan zijn: een ‘snelloket’ voor eenvoudige vergunningen.

Andersom is het belangrijk om steeds duidelijk te maken: goede dienstverlening betekent niet dat alles kan. En ook niet dat de gemeente alles kan oplossen. Bewoners en ondernemers hebben ook zelf de verantwoordelijkheid om met elkaar te communiceren wanneer er initiatieven worden genomen. Voor initiatiefnemers is het ook duidelijk wat er van hen wordt verwacht, bijvoorbeeld op het gebied van het informeren en meenemen van de omgeving. Daarbij heeft de gemeente niet altijd de grootste rol. Draagvlak en rekening houden met elkaars belangen is een voorwaarde om initiatieven te laten slagen.

De gemeente is terughoudend met het stellen van regels. Waar regelgeving nodig is om maatschappelijke doelen te realiseren, wordt gestreefd naar eenvoud, duidelijkheid en uitvoerbaarheid.

Goede participatie is essentieel om te komen tot gedragen projecten en plannen. In lijn met het geldende participatiebeleid maken wij duidelijke en passende afspraken over hoe inwoners en belanghebbenden worden betrokken. Door dit duidelijk vast te leggen, weten de inwoners en gemeente welke spelregels er voor een project, proces of werk worden afgesproken.
De komende periode willen we doelgroepen die we doorgaans minder horen in de reguliere besluitvormings-processen, zoals jongeren en jongvolwassenen, maar ook het ‘stille midden’, meer betrekken. Hiervoor zetten we in op een nieuwe (digitale) aanpak.

De medewerkers van de gemeente zijn onmisbaar voor een goede dienstverlening aan onze inwoners en om onze ambities en plannen waar te maken. De arbeidsmarkt is krap. Gemeenten, maar ook andere werkgevers, hebben moeite om geschikt personeel te werven en te behouden. De komende jaren vertrekken relatief veel collega’s vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Om de leemte die hierdoor ontstaat op te vullen maar ook om zittend personeel te binden, moet geïnvesteerd worden in goed werkgeverschap met een aantrekkelijke werkomgeving en passende opleidingsmogelijkheden. Ook bekijken we in welke mate kunstmatige intelligentie (AI) hierin een plek krijgt.

We nemen het komende jaar het besluit om het gemeentehuis bij de tijd te brengen en we bepalen waar en hoe dit vorm krijgt.

Daarnaast moet goed bekeken worden hoe de verschillende werkzaamheden binnen de gemeente het best georganiseerd kunnen worden: meer samenwerking met andere overheden, inhuur van deskundigheid en het (geheel of gedeeltelijk) uitbesteden van taken kunnen uitkomst bieden.

Financiën en investeringen

De afgelopen jaren zijn we geconfronteerd met structureel te lage en onzekere financiering vanuit de rijksoverheid.

Daardoor hebben we ingeteerd op onze financiële reserves. Dat vraagt om verstandige keuzes. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Aanvullen van de algemene reserve en een gezonde verhouding van eigen geld en geleend geld.
- We streven ernaar om de lasten voor inwoners en ondernemers niet meer te laten stijgen dan trendmatig.
- Voor alle (lopende en nieuwe) projecten geldt dat uitvoering binnen de beschikbaar gestelde budgetten plaats moet vinden. Gedurende de uitvoering wordt op vaste momenten gemonitord. Bij prijsstijgingen of (dreigende) kostenoverschrijdingen volgt een heroverweging, waarbij tempo, fasering, scope en voortzetting worden betrokken.
- Nieuwe initiatieven en voorstellen worden alleen voorbereid en uitgevoerd wanneer er een passend dekkingsvoorstel is.

Ondanks dat er vanuit programma's Nij Begun en de Regiodeal relatief veel incidenteel geld lijkt te zijn, sluiten we niet uit dat we de komende periode moeten bezuinigen op de structurele kosten. Daarbij willen we tegelijkertijd graag het voorzieningenniveau in de (kleine) kernen in stand houden, de zorg voor onze kwetsbare inwoners en minima op het huidige niveau houden en keuzes maken die niet alleen op korte maar vooral op de langere termijn houdbaar zijn. Dit is een broos evenwicht en hierin moeten we de komende jaren een gezonde balans blijven vinden.

Ook in de kleinere kernen moet ruimte zijn om woningen op een passende manier toe te voegen

Woningbouw

De afgelopen bestuursperiode is ingezet op het versnellen van de woningbouw-productie. De afgelopen jaren zijn er gemiddeld ongeveer 100 woningen per jaar toegevoegd. Op basis van de woningbehoefteonderzoeken, in samenhang met de verstedelijkings-strategie Regio Groningen-Assen, gaan we uit van een toevoeging van minimaal 1000 nieuwe woningen tot 2040.

Om aan deze behoefte te voldoen, zal zowel binnen als buiten de bestaande dorpskernen gebouwd moeten worden. In onze woon(zorg)visie hebben we vastgelegd waar we willen bouwen, voor welke doelgroepen en welke instrumenten we hiervoor inzetten. Verder wordt ook gezocht naar andere potentiële woningbouwlocaties (zowel in- en uitbreiding) voor de langere termijn.

We zetten in op realisatie van de voorgenomen woningbouw. Woningen op de inbreidingslocaties die al in beeld zijn en waar wordt gebouwd, alsmede uitbreiding in Peize-Zuid, Roden-Zuid, Roden Maatlanden-Zulthe. Ook in de kleinere kernen moet ruimte zijn om woningen op een passende manier toe te voegen. In Langelo, Roderwolde en Veenhuizen lopen hiervoor al concrete initiatieven die we verder willen ondersteunen. Nieuwe infrastructuur wordt daarbij niet uitgesloten.

We benutten de mogelijkheden om mensen met een sociaal-economische binding voorrang te geven op de woningen in de kleinere kernen. Op deze manier willen we de leefbaarheid van deze dorpen stimuleren. Ook het ondersteunen van starters, bijvoorbeeld door het blijven aanbieden van de starterslening, houdt prioriteit.
We streven naar een verdeling van 30% sociale huur, 30% betaalbare huur en koop en 40% vrije sector. Uitgangspunt blijft om per saldo te komen tot een positieve grondexploitatie. Hiervoor zetten we ook in op de realisatiesubsidie per woning vanuit het Rijk. Dit leggen we vast in het volkshuisvestingsprogramma. De programmering moet goed worden afgestemd op de specifieke woningbehoefte waarbij we oog hebben voor de toename van 1- en 2-persoonshuishoudens en de behoefte aan hofjeswonen. Hierbij bekijken we ook maatregelen om betaalbaarheid te vergroten, zoals de mogelijkheid van casco bouwen of het uitgeven van kleinere kavels.

Zowel inbreiding als uitbreiding gebeurt met respect en waar mogelijk versterking van de (groene) landschappelijke waarden. Daarbij hanteren we de Noordenveldse Kwaliteitsgids. Omwonenden en andere belanghebbenden worden tijdig en op transparante wijze betrokken bij de processen om tot inbreiding en uitbreiding te komen.

Naast inbreiding en uitbreiding blijven we ook inzetten op andere mogelijkheden voor het toevoegen van woningen. Het gaat dan om verdichting, woningsplitsing, optopping, flexwonen, herbestemming naar woningen en de realisatie van (pre-)mantelzorgwoningen.

De transformatie van recreatiewoningen naar permanente bewoning vindt nu plaats in situaties waar al mensen wonen. Lopende projecten (Oosterduinen) worden hierin eerst afgerond. Deze woningen tellen niet mee in de woningbouwopgave, omdat er feitelijk geen nieuwe woonruimten bijkomen.

Om de ambities op het gebied van woningbouw te realiseren wordt een extra budget voor het woningbouwteam gehandhaafd.

Sociaal Domein

De werkwijze binnen het sociaal domein van de gemeente Noordenveld zien we in de kern als positief. We hebben oog voor de behoeften van onze (kwetsbare) inwoners en kijken naar mogelijkheden om hen, al dan niet tijdelijk, te ondersteunen.

Onze huidige werkwijze blijven we verbeteren vanuit het uitgangspunt ‘iedereen kan meedoen’. De integrale intake, vroegsignalering, de Noordenveldwerker, de specialist jongeren, Werk in Zicht zijn voorbeelden wat goed werkt.

Toch zien we ook in onze gemeente een extra druk op de jeugdzorg ontstaan en is er sprake van een bovengemiddelde vergrijzing. Steeds meer jongeren bewegen te weinig en kampen met psychische problemen. Een deel van de jongeren heeft zelfs geen zwemdiploma. Mantelzorgers zijn onmisbaar in de ouderenzorg maar staan onder grote druk.

Onze inzet is dan ook om het goede te behouden en de negatieve tendensen ten goede te beïnvloeden. We benutten hiervoor ook de sociale agenda vanuit Nij Begun. Daarnaast is preventie voor ons een zeer belangrijk onderdeel om de negatieve ontwikkelingen te kunnen ombuigen. Hier zetten we extra op in. Verder willen we verkennen in hoeverre individuele maatwerktrajecten op kunnen gaan in algemene voorzieningen in een vroeger stadium.

We willen meer preventieve maatregelen binnen het sociaal domein brengen, en dus ook de bekostiging via het sociaal domein en de reserve hiervan dekken. Het gaat dan om preventieve maatregelen waarvan kan worden onderbouwd dat deze uiteindelijk leiden tot een verminderde zorg- of hulpvraag van onze inwoners. Het stimuleren van sport en het verbinden met welzijn en onderwijs is hiervan een voorbeeld. De beweegdorpen spelen hierin een belangrijke rol. Hiervoor maken we een Noordenveldse aanpak.

Ook het inzichtelijk hebben van onze zorgpopulatie met daarbij de inzet van data, eventueel in samenspraak met Lifelines, kan helpen om ons beleid effectiever te maken. Deze data kunnen ons ook helpen om uitvoering te geven aan de woonzorgvisie. Ook hiervoor bestaat ruimte voor experimenten die bekostigd kunnen worden vanuit de reserve sociaal domein.

We benadrukken het belang van het versterken van arbeidsvaardigheden voor duurzame participatie op de arbeidsmarkt. In dat kader wordt gekeken naar de rol van regionale werkontwikkelcentra en het beter voorbereiden van mensen op instroom naar werk. Daarbij wordt ingezet op de verbinding tussen onderwijs, sociale werkvoorziening en bedrijven.

We zorgen voor een evenwichtige spreiding van vluchtelingen op locaties die een directe realisatie van andere functies niet in de weg staat. De gemeente voldoet aan haar opvangverplichtingen voor vluchtelingen vanuit de ‘Drentse Puzzel’. Dit betekent naar de huidige stand van zaken voor Noordenveld de opvang van ongeveer 500 Oekraïense mensen die gevlucht zijn voor de oorlog.
We ondersteunen inwoners die tijd en energie steken in integratie van vluchtelingen en statushouders.

Lokale economie en leefbaarheid

Binnen onze financiële mogelijkheden blijven we investeren in sportaccommodaties, scholen en dorpscentra met verblijfskwaliteit.

De winkel- en horecagebieden van Norg, Peize en (Nieuw-) Roden kennen een hoog voorzieningenniveau en maken dit tot aantrekkelijke openbare ruimtes om te winkelen, cultuur te beleven en om in te verblijven. Hier blijven we vanuit de dorpsplannen - met behulp van externe middelen - in investeren.

Veenhuizen kent met de UNESCO-status een uitzonderlijke positie. We blijven de kansen die dit biedt als toeristische trekpleister verzilveren, in samenspraak met de inwoners.

We blijven ook investeren in centrale ontmoetingsplekken, zoals dorpshuizen, die gebruikt kunnen worden voor maatschappelijke en culturele activiteiten. Initiatieven van onze inwoners blijven we ondersteunen middels het dorpen- en leefbaarheidsfonds. Waar mogelijk zoeken we de verbinding met de leefbaarheidsbudgetten vanuit Nij Begun.

Bij investeringen in sport en onderwijs zetten we in op concentratie van functies met de nadruk op multifunctioneel gebruik.

We blijven inzetten op duurzame mobiliteit. Het fietsgebruik stimuleren we en veilige fietsroutes naar de voorzieningen zijn essentieel. Waar dit de verkeersveiligheid vergroot, zetten we binnen de bebouwde kom in op 30 km-zones. Gratis parkeren blijft gehandhaafd.

We benutten de Economische Agenda Nij Begun ten volle en voor Noordenveld spelen we zelfstandig in op de thema's gezondheidseconomie, vrijetijdseconomie en duurzame energie. In de regio is er een sterke verbinding tussen onderwijs/ wetenschap, bedrijfsleven en overheid. We proberen in een vroeger stadium de verbinding te leggen tussen (middelbare) scholen/ kennisinstellingen en de vraagstukken vanuit het bedrijfsleven.

We kiezen ervoor om de bestaande bedrijventerreinen efficiënter in te richten conform de bedrijventerreinvisie en bij de invulling van de schaarse ruimte weegt werkgelegenheid zwaar.

Als gemeente kopen we zoveel mogelijk lokaal in en binnen de geldende regelgeving zijn de lokale ondernemers onze primaire partners.

Aanpak wateropgave en verduurzaming

Inwoners en ondernemers ervaren in toenemende mate overlast van water in en rondom hun woning en bedrijf. Door de inrichting van klimaatrobuuste wijken en industrieterreinen, de aanleg van een meer toekomstbestendig rioolstelsel en de afkoppeling van het hemelwater, gaan we dit tegen. Bovendien zetten we in op een meer planmatig onderhoud van sloten en watergangen. We trekken hierin samen op met het waterschap en de provincie en waar mogelijk maken we gebruik van lokale kennis en bedrijven. We geven hierbij ruim baan aan lokale initiatieven vanuit inwoners.

Op het gebied van duurzaamheid blijven we ambitieus, maar met een pragmatische en realistische aanpak. In het Programma Duurzaamheid van de gemeente Noordenveld staan ambities en doelen op het gebied van:

- Toekomstbestendige leefomgeving
- Duurzame mobiliteit
- Duurzame energie
- Afval en hergebruik
- Participatie en communicatie

Deze ambities en doelen geven richting voor de komende jaren. Concreet houden we het doel om uiteindelijk in onze eigen energiebehoefte kunnen voorzien met onze duurzaam opgewekte energie.
Noordenveld volgt hierin de ambitie zoals bepaald in de Regionale Energie Strategie (RES). De spelregels voor energieprojecten worden geëvalueerd aan de hand van de toepassing ervan voor het grootschalige energieproject ‘Zuidvelde’. Daarbij wordt gekeken naar meer mogelijkheden om omwonenden directer te laten profiteren van de opbrengsten van een project.
Het verduurzamen en isoleren van woningen is niet alleen van belang voor het behalen van klimaatdoelen, maar draagt ook bij aan meer wooncomfort en het beheersen van de energielasten. Goed geïsoleerde woningen zijn minder gevoelig voor stijgende energieprijzen en dragen bij aan betaalbaar wonen op de lange termijn. De gemeente Noordenveld zet zich hier al geruime tijd actief voor in. Via onder andere de Energieke Wijken, gebaseerd op de Warmtevisie, bieden we praktische ondersteuning en adviseren we inwoners en groepen bewoners die met verduurzaming aan de slag willen.

In de komende periode gaat onze aandacht nadrukkelijk uit naar inwoners voor wie de energiekosten relatief zwaar drukken op het besteedbaar inkomen. Door deze gerichte inzet willen we ervoor zorgen dat juist huishoudens met een smalle beurs kunnen profiteren van lagere energielasten en een comfortabeler woning. Het programma Isolatie en Ventilatie vanuit Nij Begun biedt hiervoor een mooie basis. We blijven de komende jaren bouwen, verduurzamen en isoleren. We bekijken hierin welke mogelijkheden de vezeldeal Groningen-Drenthe biedt voor onze inwoners en ondernemers. De mogelijkheden van biobased bouwen (bouwen met natuurlijke materialen) worden hierin verkend.

Nieuwe gemeentelijke gebouwen realiseren we bij voorkeur nul-op-de-meter; waar dit niet haalbaar is sturen we op de norm Energie Neutraal Gebouw (ENG).

De netcongestie is een groot zorgpunt en we proberen hier actiever op te sturen in samenspraak met de netbeheerders. Innovatie is hierin belangrijk. Daar kan niet op gewacht worden, het is dus niet en/of maar en/en. De verduurzaming van bedrijven binnen onze gemeente krijgt de komende jaren meer aandacht. Niet alleen het verduurzamen van de bedrijfsvoering, maar ook het stimuleren van duurzame innovaties door onze eigen ondernemers. Dit geldt zeker ook voor agrarisch ondernemers die actief zijn binnen onze gemeente. Samen met hen willen we onder andere de biodiversiteit versterken. Ten aanzien van het middelengebruik in de landbouwsector verhouden wij ons tot de landelijke en provinciale regelgeving en jurisprudentie. Specifiek volgen we de zaak van sierteelt nauwlettend en verkennen we onze zorgplicht hierin in Drents verband.

We zijn fel gekant tegen de winning van kussengas en de inzet blijft allereerst veiligheid. Daarnaast blijven we inzetten op een eerlijke en ruimhartige schadeafhandeling waarbij inwoners ook kunnen meeprofiteren van de aanwezigheid van de gasopslag als cruciale schakel in de internationale energievoorziening. Noordenvelders moeten aanspraak kunnen blijven maken op alle compensatieregelingen die gelden voor het Groninger gasveld en zij worden hierin ondersteund.

Ten slotte

Dit akkoord vormt het startpunt van een nieuwe periode. Een nieuwe periode die in het teken staat van doorbouwen op de ingezette koers van de afgelopen jaren.

Doorbouwen aan een stabiele en financieel gezonde gemeente. Doorbouwen aan een groen en gezond Noordenveld. En aan het doorbouwen voor woningen voor de mensen die hier hun thuis willen vinden. Dat doorbouwen willen we graag samen doen en dit kan in onze ogen ook alleen gezamenlijk. We nodigen deze periode alle collega-partijen uit om met initiatiefvoorstellen te komen om het gevoerde beleid te verbeteren. Maar het moet niet alleen binnen de grenzen van raadszaal en gemeentehuis gebeuren. We willen dit vooral ook samen doen met onze inwoners en ondernemers.

Samen staan we sterk met 26 levendige dorpen.

Gemeentebelangen Noordenveld

Namens de raadsfractie,
Richard Veurman

Wethouders,
Jos Darwinkel

Paul Bossina

PRO

Namens de raadsfractie,
Tiemen Ensink

Wethouder,
Bertus Jan Epema

VVD

Namens de raadsfractie,
Free Hoving

Wethouder,
Robert Meijer

Bijlage 1
portefeuilleverdeling

Burgemeester

Openbare Orde en Veiligheid
Gasopslag
Nij Begun algemeen
Nieuwkomers/ opvang Oekraïners
Toezicht en handhaving
Gevangenissen Veenhuizen en Rijksrelaties Koloniën van Weldadigheid

Jos Darwinkel (1e loco)

Gebiedsontwikkeling
Woningbouw
Volkshuisvesting
Economie (Nij Begun)
Recreatie & Toerisme
Omgevingsvisie
Centrumontwikkeling Roden

Bertus Jan Epema (2e loco)

Sociaal Domein
Volksgezondheid
Sociale agenda (Nij Begun)
Duurzaamheid/ energietransitie
Cultuur
Dorpsplan Norg

Robert Meijer (3e loco)

Vergunningsprocedures Omgevingswet
Beheer openbare ruimte
Landbouw en natuur
Water en bodem
Afval en milieu
Verkeer en Vervoer
Gemeentelijk vastgoed
Dorps- en buurthuizen
Vitale vakantieparken
Dorpsplan Peize

Paul Bossina (4e loco)

Financiën
ICT
Sport en accommodaties
Interne organisatie/ dienstverlening
Onderwijshuisvesting
Dorpenfonds/ fonds leefbaarheid
Dorpsplan Nieuw-Roden

GEMEENTE NOORDENVELD

GEMEENTE NOORDENVELD